

най-различно естество. Едновременно с това обаче той е търсен за посредник при разрешаването на различни проблеми от държавните, и другите институции. Така във времето, чрез всеотдайността на личния си пример, той се налага като желания партньор, посредник и помощник и за двете общности, които го разпознават като партньор и посредник без особени проблеми.

Това е един от най-важните начини за връщане към ромската общност и за внасянето на модерността в нея.

5.2.2 Създаване на модерно семейство, познаващо историята и културата на своята общност

Първопроходецът създава свое семейство, най-често с брачен партньор от своята общност, с 1-2 деца. Новото семейство носи всички типични характеристики на нуклеарното семейство и родителите полагат същите грижи за своите деца, каквито се полагат в по-интелигентните български семейства. Освен това обаче в модерното ромско семейство за децата на първопроходеца се полагат допълнителни грижи и за:

- овладяване и ползване на ромския език в подходяща езикова среда;
- усвояване на базисни познания върху историята на рода и ромската общност;
- опознаване на основните традиции, обичаи, празници, обреди и ценности на рода и общността;
- предпазване от усвояване на негативни нагласи към неромите и преодоляването им още в детска възраст;
- приемане и уважение към различните от себе си;
- предпазване от насаждане на комплекси за малоценност, заради принадлежност към ромския етнос и преодоляването им в ранното детство.

Първопроходецът разбира, че това са задължителните условия децата да го задминат по образователни постижения, да се изградят като самостоятелни и конкурентноспособни хора, да станат достойни за уважение и почит както от роми, така и от нероми. Но първопроходецът знае също, че само човек, който познава своята история и уважава собствената си култура може да се реализира успешно в мултикултурното ни общество и да се интегрира в социума. Едновременно с това той е и убеден, че децата му ще имат възможността винаги да се връщат към рода и общността си, да получават живителни сокове от нея и никога да не изпаднат в състоянието на тези, които в името на модерността отрязват пътищата за връщане към света, от който са тръгнали, и които се превръщат в дърво без корени.

Това е другият специфичен начин за връщане към общността, внасянето на промени в нея и тегленето ѝ към модерния свят.

5.3 Насоки за подпомагане на първопроходци

Изследването недвусмислено отрежда на първопроходеца ролята на мост между ромската общност и българското общество като цяло. Тази позиция предопределя важността му както за развитието на ромската общност и интегрирането ѝ в целокупното българско общество, така и за бъдещето на макрообществото като цяло. Това предполага заинтересуваните държавни институции и специализирани неправителствени организации да разполагат с набор от подходящи механизми за откриване на първопроходците от общността; за информиране на възможностите за тяхното развитие и усъвършенстване; за организиране на подходящи конкурси с цел